

Opschrift

Vergadering van 10 november 2021

Nummer: 2021_MV_00555

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Anneleen Van Bossuyt: Rapport ‘Beter Onderwijs’

Raadslid(-leden):

Anneleen Van Bossuyt -

Bevoegd: Elke Decruynaere

Omschrijving van de vraag**Toelichting:**

-

Vraag:

Recent werd het Vlaamse rapport ‘Beter Onderwijs’ gepubliceerd, met als titel “Naar de kern: de leerlingen en hun leerkracht”. Het rapport bevat 58 adviezen en is opgedeeld in 4 focusthema’s: 1) aandacht voor de leerkracht van kinderen (basiskennis en basisvaardigheden, adviezen 1-20); 2) aandacht voor bijzondere leef- en leeromstandigheden van leerlingen (adviezen 21-37); 3) leerkracht omkaderen in hun kernopdracht (adviezen 38-45); 4) herwaardering/opleiding/professionalisering leerkrachten (adviezen 46-58).

Met name de hernieuwde klemtoon op kennis(verwerving) valt op, zoals o.a. verwoord in deze passage: *“Er moet bovendien een herwaardering plaatsvinden van kennisverwerving. De ontwikkeling en verspreiding van het internet hebben het belang hiervan ten onrechte ondergraven. Het is net omwille van de alomtegenwoordigheid van informatie dat kennis cruciaal is, precies om deze informatie te kunnen evalueren. Kennis is ook noodzakelijk om de verwerving van nieuwe kennis te ondersteunen (Witherby & Carpenter, 2021). Men kan bijvoorbeeld enkel efficiënt informatie opzoeken over een wetsvoorstel indien men enige kennis heeft over de politieke structuur van een land, over het functioneren van een parlement, over bestuursniveaus en bevoegdheden. Kennis is ten tweede ook cruciaal voor de ontwikkeling van nieuwe vaardigheden. Zo kan men een tekst enkel goed begrijpen indien men de concepten die erin voorkomen kent (Smith, Snow, Serry, & Hammond, 2021).³ Kennis heeft daarom altijd een cumulatief effect en een gebrek aan kennis hypothekeert toekomstig leren. Naast de kennis zelf dient dus ook het proces van kennisverwerving geherwaardeerd en actief aangeleerd te worden. Kennisverwerving stimuleert gestructureerd en analytisch denken en leert ons het*

onderscheid te maken tussen betrouwbare informatie en fake news. Het onderwijs dient daarom de rol van kennis en basisvaardigheden ook in de zogenaamde 21ste-eeuwse vaardigheden te erkennen. Het belang van kennis in pakweg creativiteit, samenwerking of kritisch denken wordt onderschat, wat de realisatie ervan bedreigt. Het is bijvoorbeeld onmogelijk kritisch te denken of samen te werken aan een project over de tweede wereldoorlog indien men niet over de noodzakelijke kennis omtrent belangrijke gebeurtenissen in deze periode beschikt, net zoals inzicht in installaties of schaaltekenen niet haalbaar is zonder kennis van basismechanica. Men kan geen goed debat voeren over het klimaatprobleem als men niet weet wat CO2 is of hoe het ontstaat bij verbranding van fossiele brandstoffen.”

Vandaar mijn vragen:

1. Is de schepen het eens met de conclusies/adviezen in het rapport wat betreft het luik basiskennis en basisvaardigheden?
2. Hoe ziet de schepen de implementatie van de adviezen op vlak van basiskennis en basisvaardigheden in het stedelijk onderwijsnet? Graag de nodige toelichting.

Antwoord

ik wil graag beginnen met te zeggen dat ik de bezorgdheid over het kenniselement dat achteruitgaat, deel. Dat blijkt ook uit internationaal vergelijkend onderzoek. Daarbij wordt wel voornamelijk het kenniselement getoetst. Hoe zit het dan met de vaardigheden? Hoe zit het dan met de competentieverwerving? Kennis en vaardigheden gaan hand in hand, maar dat tweede wordt minder vaak gevat in die onderzoeken. Het is ook niet gezegd dat aandacht voor het ene, ten koste gaat van het andere.

Dit rapport ‘Beter Onderwijs’ is nog maar net verschenen. Het is een vrij lijvig rapport (58 concrete adviezen en 10 speerpunten) waar een tijd aan gewerkt is door een aantal uitgekozenen vanuit het werkveld. Helaas waren daar, met uitzondering van dhr. Wouter Duyck, geen Gentenaars bij want we hebben heel wat goede mensen op het werkveld en goede onderzoekers.

U bent er snel bij, zelfs sneller dan de minister. Hij heeft zelf nog niet duidelijk gemaakt hoe hij t.o.v. het rapport staat en welke aanbevelingen hij wel of niet meeneemt. Er is nog geen bespreking geweest in het Parlement, die volgt pas in januari. Ook de koepels en experts die niet in de commissie zaten, geven aan wat tijd te willen nemen om dit document goed te bekijken en te bediscussiëren. Het is een rapport met een aantal aanbevelingen in, waarvan ik denk dat we ze ernstig moeten nemen, maar die we niet noodzakelijk klakkeloos kunnen overnemen.

Er staan een aantal zaken in die we toch even willen doornemen en wetenschappelijk aftoetsen. Ik vraag u dus wat meer tijd. Ik wil het volledige rapport opnemen met ons stedelijk onderwijs en haar pedagogische begeleidingsdienst en zo nagaan wat onze ervaringen en onze vaststellingen zijn. Wat betreft de kennisverwerving in het stedelijk onderwijs hebben we wel wat materiaal om naast dit rapport te leggen. Zo zijn er de doorlichting en de OVSG-toetsen en kunnen we een goede analyse maken op maat van de scholen.

Er zit heel veel materiaal in dit rapport dat handelt over reële problemen. Maar ik wil u vragen om mij de tijd te geven dit met de experts, zijnde de mensen op het terrein en de onderzoekers, te bespreken en te bekijken. Toch wil ik al een klein beetje antwoord geven op uw vraag.

Een aantal passages hebben me wat verbaasd en gaan bijvoorbeeld lijnrecht in tegen een aantal lijnen van de minister. Zo staan er zaken in het rapport die lijken in te gaan tegen de recente en positieve beslissing om (meer) in te zetten op de kinderbegeleiders en de zorg.

Ook in het algemeen stoot dit rapport op een aantal tegenstellingen. Alsof kennisverwerving ten koste gaat van het inzetten op competenties en vaardigheden. Dat hoeft zo niet te zijn. Alsof aandacht voor welzijn ten koste gaat van excellentie. Alsof het inzetten op gelijke kansen ten koste gaat daarvan. Dat hoeft zo niet te zijn. Ook het zittenblijven wordt in het rapport aangehaald als in te zetten middel, hoewel er meta-analyses zijn die het tegendeel stellen.

Het constructivistisch leren wordt bestempeld als inefficiënt, tegenover het ‘klassieke onderwijs’ dat wel werkt. Dat is gebaseerd op bronnen uit o.a. de jaren 60 en 80. Intussen is er wel wat veranderd in de wereld. Onze klassen zijn niet meer de klassen uit de jaren 60 en 70.

Soms doet het mij een beetje denken aan de School van Toen. Ik denk niet dat het de bedoeling is om daarnaar terug te gaan. We hebben in Gent zeer goede ervaringen met het methode-onderwijs en ervaringsgericht leren. Dit rapport vermeldt zaken die door wetenschappelijk onderzoek worden tegengesproken. Zo staat er dat het leerproces in handen moet van de leerkracht en dat het samenwerkingsmodel niet werkt. Dat klopt niet. Ik hoop dat u mij de ruimte geeft om over dit rapport in gesprek te gaan met de scholen en experts op het terrein. Ik wil dit niet klakkeloos overnemen en implementeren. Ook de houding van de minister is nog niet duidelijk. Het siert hem dat de tijd neemt om dit rapport te bekijken.
